

Petr Sokol: Vláda se přestěhovala do Brna

21.dubna 2011
www.reflex.cz
24.03.2011

Když se rozpadalo Československo, někteří lidé navrhovali přesunout hlavní město země kompromisně do Brna - na polovinu cesty mezi Prahou a Bratislavou. Plán už nebyl realizován, ale dnes se zdá, že se Brno opravdu stalo CENTREM ČESKÉ POLITIKY. Proč?

Sídlí v něm totiž instituce, která si dělá nárok rozhodovat o všem a osobuje si právo měnit rozhodnutí všech ostatních vrcholných politických institucí - Ústavní soud.

REFORMNÍ KOLOBĚŽKA

Čeští strážci ústavy udělali minulý týden další krok směrem ke všemocné instituci. Neváhali zrušit balíček vládních reforem, přestože byl přijat v obou komorách českého Parlamentu v souladu s platným zákonem. Čeští zákonodárci byli většinou přesvědčeni, že je třeba balíček přijmout rychle - v režimu legislativní nouze, protože by v opačném případě hrozily velké ekonomické škody. Postupovali způsobem, který byl sněmovnou za jiných většin již několikrát využit. Jenže ústavní soudci zákony stejně zrušili, protože se usnesli, že zrychlený postup projednávání neměl být použit. Nutno ovšem ústavním soudcům přiznat, že toto jejich rozhodnutí naštěstí nepatří mezi ta, která v poslední době zapůsobila na české politické scéně jako bomba. Soud zákony zrušil, ale až od prvního ledna 2012, takže vláda má možnost vše schválit znovu. Základní princip jejich rozsudku ovšem stejně posunuje pravomoci soudu o další krok dále.

VOLEBNÍ BOMBA

Za pár dní proběhne veřejné slyšení ve věci návrhu na zrušení pražských komunálních voleb a Ústavní soud podle kuloárních informací není daleko od rozhodnutí, jež by výše zmíněnou bombou v základech politického a právního systému bylo a zařadilo by se právem k předložskému zrušení vypsání předčasných voleb do Poslanecké sněmovny. Počet soudců blížících se většině chce prý pražské volby prohlásit za neplatné, přestože byly provedeny podle platného volebního zákona a po konzultaci s ministerstvem vnitra. Část soudců už asi ví, jak rozhodne, a i proto si nechala vypracovat dva sporné politologické posudky a zapomněla k nim přizvat ústavního právníka, jenž by analyzoval některé pojmy, jako je rovnost hlasu, které totiž jednoznačnou politologickou definici nemají.

O vůli některých soudců svědčí i pasáž jednoho z politologických posudků, jež spekulativně říká, že kdyby platil jiný systém, neměla by koalice ODS a ČSSD na pražské radnici většinu. A o to zřejmě jde. Takže se zapomíná na předcházející rozhodnutí soudu například o oprávněnosti omezující pětiprocentní klauzule pro vstup do sněmovny. Ta je podle soudu v souladu s Ústavou. Nebo v kauze kandidatury zelených a jejich lídra Pávka na Liberecku v roce 2006. (Ten se kvůli metodě přepočtu hlasů do sněmovny nedostal, protože váha voličského hlasu je v jednotlivých volebních krajích různá. Ani to nepovažoval soud za protiústavní.) O Ústavním soudu se v poslední době s nadsázkou hovoří jako o třetí komoře Parlamentu. Ať se nám pražská koalice líbí, nebo ne, rozhodnutí o zrušení tavních voleb by fakticky Ústavní soud posunulo od třetí komory ke komoře nejmocnější, a tak vlastně jediné. Protože jak jinak si vykládat situaci, kdy něco uděláte podle platného zákona (vypíšete volby nebo schválíte balíček reforem), ale někdo pak stejně konstatuje, že jste jednal špatně. To by omezilo právní jistotu jako základní princip právního státu a negovalo vůli voličů, kteří nějak podle platných a zákonných pravidel rozdali své hlasy.

VOLÁNÍ DO LESA

I v politice platí: "Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá." A asi nikdo nepochybuje, že Ústavní soud je nejenom součástí politického systému, ale hlavně politickou institucí, která se podle toho chová. Snaha Ústavního soudu vykládat si své pravomoci v co nejširším rozsahu proto zákonitě v politickém systému vyvolá "ozvěnu" v podobě snah o přesnější vymezení těchto pravomocí a jejich případné omezení. Již minulý týden v tomto duchu vystoupil veřejně prezidentův kancléř Jiří Weigl. Václav Klaus podle něho přemýšlí o nutnosti jiných ústavních změn, než je přímá volba hlavy státu: "Jako příklad mohu uvést současné postavení Ústavního soudu, jehož pravomoci v jeho vlastním pojetí postrádají korektivy či limity vymezené ústavou," prohlásil v této souvislosti Jiří Weigl. Prezident hovoří o tom, o čem přemýšlí řada politiků, ale bojí se to vyřknout. Václav Klaus Ústavní soud jmenuje, a proto podobnou obavu mít nemusí. Minimálně dvě soudcovské pozice bude ještě současný prezident znovu obsazovat.

Zbylí soudci asi už spíše přemýšlejí o budoucím možném prezidentovi a aktuální oranžové síle v Senátu, která je ve funkci potvrzuje. Není v tom klíč k některým rozhodnutím z poslední doby?

Reflex, 12/2011